

Szoboszlai Annamária

Mini-re-Start

MINI-A-TÚRÁK II.

Nem tudom, hogy a Trafó második *Mini-a-Túrát* miféle játékos szellem igazította egybe. A tavalyihoz hasonlóan ismét négy rövid mű szerepel műsoron, egy közös mederbe terelt, látszólagos összefüggéstelenségében kiszámíthatatlan gondolatfolyam, hideg-meleg, savanykás-édesebb, osztozva a néző figyelmén, s jobb pillanatait olykor feláldozva a szelektív emlékezet oltárán.

Trombitaszó. Egy frakkos férfi a kezében tartott vállfát húzza-tolja-kergeti, mintha bizarr, groteszk táncot járnának „ők” ketten, amiben eldönthetetlen, ki kit vezet, melyikük a mozgó, s ki a mozgató. „Bábjátékos ő” – mondja az élénk sorjázó gyülevész csepűragók, időtlen és időtlen clownok egyike. De nehéz hinni a beszédhibás bölcselőnek és az elhangzott szöveget a megértés legapróbb nyoma nélkül imitáló, üres, színtelen hangú menyasszonynak, akinek hatalmas, kifeszített szoknyája köré mint az Úr asztalához gyűlnek a vendégek. Jobbára statikus csoportosulásukra ezen az estén inkább igaz az „élő kép” fogalma, mint az Élő-Kép Társulat záró művére.

Ez a furcsa, kiszámított hanghatásokból, kinyilatkoztatásszerűen előadott szekvenciális szövegből épülő, lassan exponálódó kép egyszerre tűnik valamiféle kibogozhatatlan, víziószerű Szűz Mária-s nyelvjátéknak Boldogasszony országában vagy az *Ulysses*-beli esküvői menet (Tizenharmadik fejezet: Nauszikaá) továbbírt, látás-hallás-nyelv-gondolat prizmaszerű fénytörésben való „rögzitményének”. És még annyi minden másnak. A hangzó szöveget rendhagyó mód átagoló Szűz Mária-visszhang, a bizarr ének- és beszédhangok az abszurd drámák világát, a nyelvi kommunikáció ellehetetlenülését nem holmi elidegenítő effektek gyanánt rekonstruálják, inkább a befogadó tisztán értelmi hozzáállását oldó, elvezérlő trükkök, hogy mindent akként fogadjunk be, ami. Intellektuálisan komoly blöffként és egy ezen túlmutató vízióként, ami nem

BALRA:
Téri Gáspár a
Relációanalízisben

LENT:
Hormon Omnipotent

bír el vélt-valós esztétikai kötöttségeket, csakis a precíz, „óraműpontos” végrehajtást. Az utolsó képben pólya lebeg az asztalterítőként-vitorlavásonként feszülő menyasszonyi ruha felett, s az üres pólyában megszólal egy gyermek, a Megváltó (?). Mikrofonba beszél, mint egy metróaluljárói igehirdető. Bölcsességét talán érthetnénk – talán értjük is –, de a vizualitás kioltja, pontosabban felülharsogja a látszat-erős verbalitást. Van valami nehézkes, szándékoltan amatőr Perovics Zoltán és a Metanoia Színház *Kispendrájv*ében, ebben az ünnepélyes clown-játékban, ami összekavarja a nézőt, de hagyja is továbbmenni, mint az egyszeri, olcsó mutatványosbódé.

Téri Gáspár performanszát már korábban láthattuk az *Ismeretlen Kutatása* programban, a MU Színházban. A munka lényegében nem változott.

Térit a vizuális effektekért felelős brigád egy asztalnyi deszkalaphoz szögezi a zakója és a nadrágja anyagánál fogva. Közben külön kontrollmonitoron – mintha valami különleges laborkísérletbe nyernénk betekintést, ahol fontos lehet a több nézőpont – követhető a vízszintesből függőlegesbe forduló deszka, s rajta Téri, aki mint egy XXI. századi Isten-fiú „feszül” előttünk. Egykori, szögek ütötte sebeit gipsz fedi, vér helyett digitális árnypatak csorog ruhája felszínén. Átértelmeződik egy ikon. A testére szerelt érzékelők, követve tagjai mozgását, a mögötte elhelyezett vászonra rajzolják fel az emberi működést. A civilizációból (öltönyből), e második bőrből kibújó ember tekint önmagára kívülről, vizsgálja a lelket magába záró anyagot. A többnyire táncelőadásokból ismerős Téri *Relációanalízise* ember-tudomány-művészet határmezsgyéjére vezet, a „technikai feltámadás” lehetőségét latolgatva. A művészetből való kitaszítottságból születő újfajta játék alkotója tudós és művész egy személyben, aki törvényszerűségeket kutat rápakolt jelentésrétegek nélkül, s meghagyja a kísérletet önazonosnak. (Thierry De Mey a *Temps D'Images* keretén belül bemutatott *Light-Musicja* ezen a biztos alapot jelentő analízisen lép túl, s emeli a talált „anyagot” a szellemibe.) A performansz

végén apró – technikailag nyilván nem túl bonyolultan kivitelezhető – csoda vár ránk: az ábrák tovább rajzolódnak, pedig az öltöny, az újszülött Frankenstein-teremtmény üres.

Rutkai Bori és a *Hormon Omnipotens* egy ironikus-fűszeres mesevilágba terel tovább. A beavatott Specko Jedno-rajongók örömmel fedezik fel a „szív-szaggyátót” (egy nokedliszaggyátón átnyomakodó pamutszív). A videoművészként végzett Rutkai most videotechnikát, animációt is használ, ami a nyelvi humorral, vélt-valós improvizációk keltette kétértelműséggel, a zenekari (ál)próbahelyzettel egyetemben végigelemezhető lenne, de ezzel jócskán fölé lőnénk a szórakoztató szözszenetnek, esztétikai kérdéssé változtatva egy izgalmas előadói attitűdöt, mely Rutkai sajátja.

Az utolsó darabot Bérczi Zsófia jegyzi. Egy plasztik rózsakert-installáció kellős közepén ér földet az angyalként (vagy Kis hercegeként) alászálló Bársony Júlia. A voltaképp tisztán szövegre koncentráló előadást szegélyező rózsákat kapcsolgatja ki-be, működésbe léptetve Saint-Exupéry, Tankó Barnabás, Al-'Arabí szövegeit életről, halálról, elmúlásról, szeretetről. Kár volt Terebessy Tóbiásnak annyit bajlódnia a művirágtermesztéssel. Az *emlékezés rózsakertje*, ez a „vizuális színházként” aposztrofált mű egész simán lemehetne mint – nem túl érdekfeszítő – hangjáték, anélkül, hogy bármit elmulasztanánk a miniatör önfelidéző szövegcsokrából. Színpadra helyezett tárgyak önmagukban még nem teremtenek „látványt”, a vizuális erőterhez valami több kellene.

Kellemesen laza kirándulás a második *Mini-a-Túrák*, alig artikulált transzcendenciával. Nem izzadunk le tőle, bár itt-ott lefáradunk, s a mennybemenetelből is hamar visszahuppanunk a Földre.

KONCZ ZSUZSA FELVÉTELEI

MINI-A-TÚRÁK II.

(Trafó – Kortárs Művészetek Háza)

Kispendrájv (Metanoia Színház)

Ruhák: Bánki Róza. **Rendező:** Perovics Zoltán.

Közreműködők: Erlauer Balázs, Manga Dániel, Nagy Zoltán, Petro Annamari, Rajnai Eszter, Rátky László, Hegedűs Márton.

Relációanalízis (Téri Gáspár)

Résztevők és alkotók: Téri Gáspár, Papp Gábor, Nagy Ágoston, Samu Bence.

Hormon Omnipotent (Rutkai Bori)

Zene: Bujdosó János. **Szövegek:** Rutkai Bori. **Animációk:** Morvai József. **Vetítés:** Kiégő Izzók. **Előadók:** a Szabadság Miatt Nyitva Kórus.

Az emlékezés rózsakertje (ÉLŐKÉP)

Rózsakert: Terebessy Tóbiás. **Vetítés:** Taskovics Éva. **Technikai munkatársak:** Martincsák István, TEsfay Áron. **Látvány, rendezés:** Bérczi Zsófia. **Felhasznált szövegek:** Antoine de Saint-Exupéry, Tankó Barnabás, Al-'Arabí.

Alkotótárs, előadó, hang: Bársony Júlia.